

Inseminacja to zabieg sztucznego unasieniania krów. Polega on na mechanicznym zdeponowaniu nasienia buhaja do dróg rodnych samicy, w celu zapłodnienia komórki jajowej i wydania na świat potomstwa. ak

Inseminacja krów to jeden z ważniejszych wykonywanych zabiegów. Od jego skuteczności zależy wysokość laktacji, jej jakość, a tym samym zyski. Inseminacja jest zabiegiem stosowanym w ok. 90% gospodarstw. Warto jednak zwrócić uwagę, że gorzej jest z jej skutecznością. Błędy popełniane podczas wykrywania rui i w trakcie samego zabiegu są kosztowne dla hodowcy. Oto najczęstsze z nich.

Nieprawidłowe rozpoznanie rui

Nieprawidłowe rozpoznanie rui (niewłaściwy termin, cicha ruja) to najczęstsza przyczyna nieudanej inseminacji krów. Obserwacja stada powinna być przeprowadzana 2–3 razy dziennie, za każdym razem min. przez 20 minut. Wtedy istnieje od 60–90% szans na zauważenie rui u krów. Krowy w trakcie właściwej rui zwiększają swoją dobową aktywność, obskakują się, są niespokojne, porykują i obwąchują się. Pożytecznym narzędziem jest pedometr. Założony na szyi zwierząt informuje o wzmożonej aktywności danego osobnika. Ułatwia to zdecydowanie wykrywanie rui. Jednak nie powinniśmy nim się sugerować w 100%. Własne obserwacje też są bowiem ważne. Podczas rui często spada również wydajność mleczna. Z pochwy wypływa śluz, a srom jest wyraźnie zaczerwieniony. **W przypadku przystąpienia do samego zabiegu inseminacji krów można popełnić szereg błędów.**

Niewłaściwie unieruchomione zwierzę podczas inseminacji krów

Błąd, który grozi powodowaniem bólu zwierzęcia lub wypadkiem, to złe unieruchomienie krowy. Jeśli inseminacja się przedłuży, krowa robi się niespokojna i łatwo może dojść do błędu lub krzywdy zwierzęcia, a także samego inseminatora. Jałówki przystępujące do pierwszego zabiegu

Inseminacja krów to jeden z ważniejszych wykonywanych zabiegów. Od jego skuteczności zależy wysokość laktacji, jej jakość, a tym samym zyski. Fot. Adobe Stock

dodatkowo są zestresowane i nieprzyzwyczajone do tego typu aktywności. Zwierzę powinno być dobrze unieruchomione i czuć się komfortowo.

Brak badania rektalnego przed przystąpieniem do rozmrażania słomki

Bez wstępnego wywiadu i badania rektalnego lub waginalnego, osoba wykonująca zabieg nie może mieć stuprocentowej pewności, czy krowa faktycznie ma ruję, czy nie jest chora lub nie posiada wad wrodzonych.

Pojemnik do schładzania nasienia i postępowanie ze słomką

Każdy hodowca musi dbać o kontener z ciekłym azotem. Sprawdzać, czy jest szczelny i dbać o uzupełnianie płynu, tak, aby słomki cały czas utrzymywały niską temperaturę. Zdarza się, że inseminatorzy nie rozmrażają dokładnie nasienia w termosie z ciepłą wodą lub dopuszczają do obniżenia temperatury słomki w drodze do inseminowanego osobnika. Warto również zwracać uwagę, jak słomka jest przycinana. Jeśli jest przycięta krzywo, to nasienie spłynie do pistoletu, a nie do trzonu macicy.

Gwałtowna inseminacja krów może spowodować szkody

Poruszanie się pistoletem w drogach rodnych samicy powinno odbywać się delikatnie i ostrożnie. Zbyt gwałtowne ruchy mogą bowiem skutkować uszkodzeniem błony śluzowej lub przebicciem się do cewki moczowej lub jelita. **Trzeba też zwracać uwagę na inne aspekty związane z utrzymaniem zwierząt i planowaniem produkcji.**

Zdarza się, że u krów wieloródek zabieg inseminacji jest przeprowadzany za wcześnie po porodzie i macica nie jest gotowa do przyjęcia zarodka.

W miejscu utrzymania zwierząt musi być czysto i sucho. Należy zadbać o odpowiednią

temperaturę, ilość światła, ruchu a podłoże nie może być śliskie. Zaniedbanie którejś z tych rzeczy prowadzi do obniżenia dobrostanu i gorszego manifestowania objawów rujowych.

Dbaj o żywienie i odpowiednią kondycję zwierząt

Po pierwsze należy uważać, aby zbytnio nie otłuścić zwierząt. Kondycja krów i jałówek w momencie zacielenia powinna wynosić od 3,25 do 3,5 punktów BCS. Trzeba pamiętać również, że brak lub nadmiar składników pokarmowych powodują problemy związane z porodem.

Dużo uwagi należy również poświęcić żywieniu jałówek. Często zdarza się, że są one inseminowane w pierwszej rui, gdy nie mają odpowiednio dużej masy ciała czyli około 360–380 kg.

Aby mieć pewność, że jałówka jest zdrowa i będzie miała prawidłowe przyrosty, uwzględnij w żywieniu mieszankę mineralno-witaminową **Josera ReproYoung**. Dodatek żywych kultur drożdży i pełen zestaw witamin i minerałów pozytywnie wpływa na optymalne wykorzystanie pasz gospodarskich, mniej problemów zdrowotnych, lepsze przyrosty dzienne i mniejsze nakłady finansowe na odchów młodzięży.

Dodatkowo mieszanka mineralno-witaminowa **Josera ReproYoung** zapewnia wcześniejsze, skuteczne krycie jałówek, mniejszą liczbę zwierząt potrzebnych do remontu stada i maksymalne wykorzystanie potencjału genetycznego do produkcji mleka.

Dobra rada!

Jak widać, można popełnić dużo błędów podczas samej inseminacji, jak również już w trakcie rozwoju młodych zwierząt. Dbając o dobrostan, dobrze planując hodowlę i żywienie, a także mając inseminatora stosującego się do prawidłowych zasad podczas zabiegu, hodowca skazany jest na sukces.

Źródła

- George A. Perry, Michael F. Smith (2011). Keys to Successful Estrus Synchronization and Artificial Insemination Programs. Department of Animal Sciences, South Dakota State University, Brookings, *SD2Division of Animal Sciences*, University of Missouri, Columbia, MO.
- Bridges G. A., Lake S. L., Kruse S. G., Bird S. L., Funnell B. J., Aries R., Walker J. A., Grant J. K., Perry G. A. (2014). Comparison of three CIDR-based fixed-time AI protocols in beef heifers. *Journal of Animal Science*, 92:3127–3133.
- Wiltbank M. C., Pursley J. R., Vasconcelos J. L. (2000). What is the optimal time for AI? In: *18th Technical Conference on Artificial Insemination and Reproduction*, 83–89.